

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2025-1167

26.11.2025

Gjensidige Pensjonsforsikring AS

Livsforsikring/uføredokument/pensjon

Uføreforsikring – reservasjon - muskel-, skjelett- eller leddlidelser – fal. § 13-5.

Forsikrede tegnet uføreforsikring. Før tegning hadde forsikrede plager i form av forstoppelse, smerter i kne, rygg, nakke, skulder, hofter, bekken og andre diffuse smertetilstander. Forsikrede opplyste om dette ved tegning. Foretaket tok reservasjon for tilfeller som skyldes muskel-, skjelett- eller leddlidelser. Plagene vedvarte etter tegning, og forsikrede ble diagnostisert med urticariell vaskulitt. Foretakets rådgivende lege vurderte at dette var omfattet av reservasjonen. Saken reiste spørsmål om forsikringsavtalens reservasjon medførte at forsikrede ikke hadde krav på utbetaling. Nemnda viste til vurderingen fra foretakets rådgivende lege om at forsikredes plager er omfattet av reservasjonen. Det var ikke fremlagt noen annen erklæring som underbygget at forsikrede var minst 40 % arbeidsufør av andre forhold enn det som rammes av reservasjonen. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede fikk innvilget uføreforsikring 28.4.14 med reservasjon for forsikringstilfeller som skyldes muskel-, skjelett- eller leddlidelser.

Før tegning:

Før tegning hadde forsikrede plager i form av forstoppelse, smerter i kne, rygg, nakke, skulder, hofter, bekken og andre diffuse smertetilstander

Forsikrede søkte om uføreforsikring 6.3.14, og fylte ut egenerklæringsskjema.

I skjemaet opplyste hun om forstoppelse i 2012.

Det ble også krysset av «Ja» på spørsmål om hun «i løpet av de siste 5 årene hadde hatt vondt – eller problemer med – muskler, skjellet, sener og ledd i en periode på mer enn to uker».

Forsikrede krysset videre av på at dette gjaldt for rygg, nakke, skulder, hofter, bekken og diffuse smertetilstander. Forsikrede beskrev at det ofte kom i forbindelse med menstruasjon og ved hard jobbing. Videre svarte hun «Ja» på spørsmål om hun er symptomfri nå, men opplyste at «det kommer og går hver måned». Forsikrede fylte 23.4.14 ut et spørreskjema ved muskel-/skjelettplager.

Forsikringen ble innvilget 28.4.14 med reservasjon for forsikringstilfeller som skyldes muskel-, skjelett- eller leddlidelser.

Etter tegning:

Forsikrede ble sykmeldt 29.1.15. Fastlegen noterte at det var mistanke om klorforgiftning knyttet til arbeidet, og det ble startet utredning. Videre ble det 4.5.15 notert at det var «symptomer på retur», men at forsikrede fortsatt var plaget med «gyratorisk og nautisk svimmelhet».

I notat av 12.1.16 fremgikk at forsikrede skulle utredes for mulig ME lidelse.

Forsikrede meldte krav til foretaket 13.6.16. Foretaket innvilget uførepensjon fra 1.1.16 frem til forsikrede var tilbake i arbeid. Saken ble avsluttet 1.3.18.

I poliklinisk notat av 1.12.21 fra spesialistsykehus var det notert at forsikrede hadde hatt plager i flere år, med diffuse symptomer, samt at hun hadde vært utredet i flere omganger.

Hudlege noterte i epikrise av 11.5.22 at:

Klinisk kan det hele tyde på en urticariavariant der både trykkurticaria og urticavaskulitt kan være aktuelle. Det kan også forklare hennes lungeplager, tarmplager og kroppslige plager med inflammatorisk «driv» kroppen.

Videre var det under «Sykehistorie» notert at forsikrede hadde myocarditt/endocarditt tilbake i 2015 og at hun relaterte plagene tilbake til da.

I skademelding til foretaket av 10.3.23 opplyste forsikrede at årsaken til arbeidsuførheten var urtikariell vaskulitt og histaminintolerant, samt at hun «er veldig redusert og har generell sykdomsfølelse hver dag, med symptomer fra hele kroppen».

Fullmakt ble sendt forsikrede 28.3.23.

I legeerklæring ved arbeidsuførhet til Nav av 29.3.23 ble diagnosen angitt å være «Urticariell vaskulitt». Videre fremgikk det i pkt. 2.5:

Hovedsakelig plaget med fatigue. Blir fort sliten og tåler mindre belastning. I tillegg symptomer med utslett, babler og hevelse i huden. Gjort en grundig utredelse hvor man har landet på mulig urticariell vaskulitt som årsak til plagene pasienten fremstår med. Har oppfølging og behandling hos hudlege.

I arbeidsevnevurderingen av 5.4.23 fra Nav fremgikk:

Du er i hovedsak plaget med fatigue. Klarer lite og blir fort sliten. I tillegg har du symptomer med utslett, babler og hevelser i huden. I det siste har du symptomer med brystmerter og tungpust ved aktivitet.

Foretaket mottok fullmakt fra forsikrede 16.5.23. Foretaket sendte henvendelse til fastlegen 30.5.23. Foretaket mottok svar fra Nav 9.6.23.

Foretaket innhentet legeerklæring av 23.6.23. Her var årsaken til uførheten oppgitt å være Urticaria Vasculitt. Diagnosedatpunktet var oppgitt som 11.5.22.

Foretaket mottok legeerklæringen 29.6.23. Den 24.7.23 tilskrev foretaket fastlegen for ytterligere opplysninger. Påminnelse ble sendt fastlegen 30.8.23. Svaret til fastlegen ble mottatt 25.9.23. Den 3.11.23 tilskrev foretaket Nav for arbeidsevnevurderingen. Påminnelse ble sendt Nav 11.12. Svar fra Nav ble mottatt 3.1.24.

Foretakets rådgivende lege vurderte på bakgrunn av opplysningene at:

Det fremgår at hun også før tegning hadde symptomer med verk i kroppen av flere dagers varighet, og at det på bakgrunn av dette ble gitt reservasjon for muskel-, skjelett- eller leddlidelse. Etter mange år tilkom ytterligere symptomer med hudpåvirkning og de mangeårige plagene fra muskelskjelett og ledd viste seg å skyldes en systemsykdom; urtikariavaskulitt. Arbeidsuførheten faller således i sin helhet inn under reservasjonen satt ved tegning.

Foretaket avsto kravet 24.1.24. Forsikrede klaget 9.2.24. Foretaket opprettholdt sin beslutning 12.2.24.

Foretakets rådgivende lege vurderte saken på nytt (udatert):

Vurdering

Det fremgår av foreliggende medisinske opplysninger at hun hadde bryst smerter, mange år med slitenhet/slapphet/ tretthet, knesmerter, hodepine, tung pust samt problemer med vannlating før tegning. Hadde dette vært kjent ved tegning ville det ha medført et avslag i sum på forsikringen, jfr svar fra Helsevurdering datert 03.08.16.

Plagene etter tegning fremstår som en fortsettelse av helseplagene i årevis før tegning.

I legeerklæring til selskapet oppgir legen at viktigste årsak til arbeidsuførheten er utslitthet, smerter, hevelse og utslett.

Ved tegning i 2014 oppga hun smerter i rygg, nakke, skulder, hofter, bekken og diffus smertetilstand. Hun skrev at hun har hatt dette flere ganger og at det har vart fra 1 til 3 dager. Videre oppga hun at hun hadde fått smerter etter hard jobbing, og at hun har hatt smerter i hele kroppen til tider. På bakgrunn av dette ble det gitt reservasjon for «muskel-, skjelett- eller leddlidelse». Hennes muskel-skjelett-leddlidelse har først i senere tid vist seg å kunne være en urtikariavaskulitt.

Urtikariell vaskulitt gir symptomer i form av utslett, leddsmerter, feberfølelse og muskelsmerter. Viser til notat fra hudlege den 11.05.22 der det fremgår at diagnosen forklarer hennes mangeårige symptomer med utslett/ erytem i ansiktet, intermitterende feberfølelse, trøtthet og verk i kroppen.

Selv om de kjente og langvarige symptomene nå har fått en annen diagnose, er symptomene de samme, noe som fremgår tydelig fra journal. Basert på foreliggende dokumentasjon er disse kjente plagene hovedårsaken til arbeidsuførheten og hun er således ikke å anse som mer enn 40% arbeidsufør av annen årsak enn reservasjonen satt ved tegning.

Foretaket mottok ny klage fra forsikrede 22.2.25, men opprettholdt sin beslutning 16.5.25.

Forsikrede har i det vesentlige anført at årsaken til hennes uførhet ikke er omfattet av reservasjonen for muskel, skjelett eller leddlidelser. Det er under enhver omstendighet klart at uførheten ikke er som følge av symptomer, eller forverring av symptomer, som det ble opplyst om på søknadstidspunktet.

Uførheten skyldes symptomer fra Urtikaria vaskulitt. Disse symptomene faller ikke inn under «muskel-, skjelett eller leddlidelse», som for eksempel skader/sykdom i rygg og nakke.

Forsikrede har ingen plager/smerter fra rygg, nakke osv. som medfører uførhet. Hun har dermed ingen «muskel-, skjelett eller leddlidelse». Det vises til legeerklæring til foretaket av 23.6.23.

Foretaket har i det vesentlige anført at forsikredes plager omfattes av reservasjonen. Disse plagene er hovedårsak til arbeidsuførheten.

Plagene er en fortsettelse av tidligere plager, som senere har vist seg å være urtikaria vaskulitt. Det vises til vurderingen fra foretakets rådgivende lege.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikringsavtalens reservasjon medfører at forsikrede ikke har krav på utbetaling.

Hvilke tap som gir rett til en utbetaling under en forsikring, er avhengig av den avtale som er inngått mellom forsikringstakeren og foretaket, med andre ord vilkårene. Det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden. Det betyr at det er forsikrede som i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilkårene for utbetaling er oppfylt. Foretaket har bevisbyrden i spørsmål om forsikringens reservasjon kommer til anvendelse.

Utgangspunktet for tolkning av reservasjoner, er forsikringsbevisets beskrivelse basert på risikovurderingen som ble gjort ved avtaleinngåelsen (tegning).

Den aktuelle reservasjonen som ble satt i april 2014 var for arbeidsuførhet som skyldes *muskel-, skjelett eller leddlidelser*.

I forsikringsbeviset er det inntatt følgende:

- Uførepensjon:

Opphører senest 24.02.2042

Det er knyttet følgende reservasjon(er) til forsikringsdekningen:

Retten til erstatning gjelder ikke dersom forsikringstilfellet skyldes

- Muskel-, skjelett eller leddlidelser.

[...]

Med arbeidsuførhet menes en reduksjon av evnen til å utføre inntektsgivende arbeid på grunn av sykdom eller skade.

Forsikrede må være innvilget arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd og arbeidsuførheten må være minst 40 %. Kravet er endret fra 50 % til 40 % med virkning fra 01.01.2022.

Forsikrede har anført at hun er ufør som følge av symptomer som skyldes Urtikaria vaskulitt, og at ingen av disse symptomene faller inn under «*muskel-skjelett eller leddlidelse*».

I journalnotat av 11.5.22 fra hudlege heter det at diagnosen Urtikaria vaskulitt kan forklare hennes kroppslige plager. I legeerklæring av 23.6.23 var årsaken til uførheten oppgitt å være Urticaria Vasculitt.

Foretakets rådgivende lege har gjennomgått sakens medisinske dokumentasjon, og uttalt at forsikredes plager fremstår som en fortsettelse av helseplagene i årevis før tegning. Videre at forsikredes muskel-skjelett-leddlidelse først i senere tid har vist seg å kunne være en urtikariavaskulitt.

Rådgivende lege uttaler videre at *Urtikariell vaskulitt gir symptomer i form av utslett, leddsmarter, feberfølelse og muskelsmerter*. Til slutt vurderer rådgivende lege at forsikrede ikke er mer enn 40 % arbeidsufør for andre forhold enn det som rammes av reservasjonen.

Nemnda har ikke medisinsk kompetanse, og kan ikke overprøve uttalelsen fra foretakets rådgivende lege. Det er heller ikke fremlagt annen erklæring som støtter forsikredes anførsel.

Ut fra sakens medisinske beviser fremstår årsaken til hennes arbeidsuførhet å være det samme sykdomsbildet som begrunnet reservasjonen i 2014. Nemnda finner det videre sannsynliggjort at forsikrede ikke er mer enn 40 % arbeidsufør for andre forhold enn det som rammes av reservasjonen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).